

Adli Psikiyatri

Prof. Dr. Sadık TOPRAK
İstanbul Üniversitesi, İstanbul Tıp Fak. Adli Tıp AD
sadiktoprak@gmail.com sadiktoprak.com

Bu sunumda yer alan yazı, fotoğraf ve sair içerikleri, bireysel kullanım dışında izin alınmadan kısmen ya da tamamen kopyalanması, çoğaltılması, kullanılması, yayınlaması ve dağıtılması kesinlikle yasaktır. Bu yasağa uymayanlar hakkında Fikir ve Sanat Eserlerine İlgilin Mevzuatı uyarınca yasal işlem yapılacaktır. Ürünün maddi ve manevi tüm telif hakları Sadık Toprak'a aittir.

Tanım

- Adli Psikiyatri, hukuki bir olayda kişinin ruhsal durumunu değerlendiren, hukuk ve tıptan kökenlerini alan, adli bilimler içindeki bir daldır.

Bu sunumda yer alan yazı, fotoğraf ve sair içerikleri, bireysel kullanım dışında izin alınmadan kısmen ya da tamamen kopyalanması, çoğaltılması, kullanılması, yayınlaması ve dağıtılması kesinlikle yasaktır. Bu yasağa uymayanlar hakkında Fikir ve Sanat Eserlerine İlgilin Mevzuatı uyarınca yasal işlem yapılacaktır. Ürünün maddi ve manevi tüm telif hakları Sadık Toprak'a aittir.

Temel Hukuki Kavramlar-Hukuki İşlem Ehliyeti

- Hak Ehliyeti (Türk Medeni Kanunu Madde 8)
- Fiil Ehliyeti (Türk Medeni Kanunu Madde 9)
- Ayırt Etme Gücü (Türk Medeni Kanunu Madde 13)
  - Ortadan kaldıran haller
    - Akıl Hastalıkları
    - Akıl Zayıflıkları
    - Yaş Küçüklüğü
    - Sarhoşluk

Bu sunumda yer alan yazı, fotoğraf ve sair içerikleri, bireysel kullanım dışında izin alınmadan kısmen ya da tamamen kopyalanması, çoğaltılması, kullanılması, yayınlaması ve dağıtılması kesinlikle yasaktır. Bu yasağa uymayanlar hakkında Fikir ve Sanat Eserlerine İlgilin Mevzuatı uyarınca yasal işlem yapılacaktır. Ürünün maddi ve manevi tüm telif hakları Sadık Toprak'a aittir.

Ceza uygulamasının amacı

- Caydırıcılık,
- İslah etme
- Toplumu suç işleyene karşı koruma

Bu sunumda yer alan yazı, fotoğraf ve sair içerikleri, bireysel kullanım dışında izin alınmadan kısmen ya da tamamen kopyalanması, çoğaltılması, kullanılması, yayınlaması ve dağıtılması kesinlikle yasaktır. Bu yasağa uymayanlar hakkında Fikir ve Sanat Eserlerine İlgilin Mevzuatı uyarınca yasal işlem yapılacaktır. Ürünün maddi ve manevi tüm telif hakları Sadık Toprak'a aittir.

Ceza sorumluluğu

- Kişinin hem akli, hem de bedensel olarak olgunlaşması, yaptığı eylemin anlamını, doğuracağı sonuçları ve bunların toplum değer yargılarından farkını bilmesi, eylemin bilinç ve düşünce açıklığı içinde özgür iradesi ile gerçekleştirilmesi ve uygulanacak ceza ve infazdan olumlu dersler çıkarabilmesi olarak tanımlanabilir.

Bu sunumda yer alan yazı, fotoğraf ve sair içerikleri, bireysel kullanım dışında izin alınmadan kısmen ya da tamamen kopyalanması, çoğaltılması, kullanılması, yayınlaması ve dağıtılması kesinlikle yasaktır. Bu yasağa uymayanlar hakkında Fikir ve Sanat Eserlerine İlgilin Mevzuatı uyarınca yasal işlem yapılacaktır. Ürünün maddi ve manevi tüm telif hakları Sadık Toprak'a aittir.

TCK'da yaş ile ilgili maddeler

- Yaş küçüklüğü
- Madde 31- (1) Fiili işlediği sırada **oniki yaşını doldurmamış** olan çocukların ceza sorumluluğu yoktur.
- Bu kişiler hakkında, ceza kovuşturması yapılamaz; ancak, çocuklara özgü güvenlik tedbirleri uygulanabilir.

Bu sunumda yer alan yazı, fotoğraf ve sair içerikleri, bireysel kullanım dışında izin alınmadan kısmen ya da tamamen kopyalanması, çoğaltılması, kullanılması, yayınlaması ve dağıtılması kesinlikle yasaktır. Bu yasağa uymayanlar hakkında Fikir ve Sanat Eserlerine İlgilin Mevzuatı uyarınca yasal işlem yapılacaktır. Ürünün maddi ve manevi tüm telif hakları Sadık Toprak'a aittir.

TCK'da yaş ile ilgili maddeler

- Madde 31- (2) (Değişik: 29/6/2005 – 5377/5 md.) Fiili işlediği sırada **oniki yaşını doldurmuş olup da onbeş yaşını doldurmamış** olanların işlediği fiilin hukukî anlam ve sonuçlarını algılayamaması veya davranışlarını yönlendirme yeteneğinin yeterince gelişmemiş olması hâlinde ceza sorumluluğu yoktur. Ancak bu kişiler hakkında çocuklara özgü güvenlik tedbirlerine hükmolunur.
- İşlediği fiilin hukukî anlam ve sonuçlarını algılamak ve bu fiille ilgili olarak davranışlarını yönlendirme yeteneğinin varlığı hâlinde, bu kişiler hakkında suç, ağırlaştırılmış müebbet hapis cezasını gerektirdiği takdirde oniki yıldan onbeş yıla; müebbet hapis cezasını gerektirdiği takdirde dokuz yıldan onbir yıla kadar hapis cezasına hükmolunur. Diğer cezaların yarısı indirilir

TCK'da yaş ile ilgili maddeler

- (3) Fiili işlediği sırada **onbeş yaşını doldurmuş olup da onsekiz yaşını doldurmamış** olan kişiler hakkında suç, ağırlaştırılmış müebbet hapis cezasını gerektirdiği takdirde onsekiz yıldan yirmidört yıla; müebbet hapis cezasını gerektirdiği takdirde oniki yıldan onbeş yıla kadar hapis cezasına hükmolunur. Diğer cezaların üçte biri indirilir ve bu hâlde her fiil için verilecek hapis cezası oniki yıldan fazla olamaz

Bu sunumda yer alan yazı, fotoğraf ve sair içeriklerin, bireysel kullanım dışında izin alınmadan kısmen ya da tamamen kopyalanması, çoğaltılması, kullanılması, yayınlaması ve dağıtılması kesinlikle yasaktır. Bu yasağa uymayanlar hakkında Fikir ve Sanat Eserlerine İlişkin Mevzuat uyarınca yasal işlem yapılacaktır. Ürünün maddi ve manevi tüm telif hakları Sadık Toprak'a aittir.

Akıl hastalığı (46'lık olmak)

- Madde 32- (1) Akıl hastalığı nedeniyle, işlediği fiilin hukuki anlam ve sonuçlarını algılayamayan veya bu fiille ilgili olarak davranışlarını yönlendirme yeteneği önemli derecede azalmış olan kişiye ceza verilmez. Ancak, bu kişiler hakkında güvenlik tedbirine hükmolunur.

Bu sunumda yer alan yazı, fotoğraf ve sair içeriklerin, bireysel kullanım dışında izin alınmadan kısmen ya da tamamen kopyalanması, çoğaltılması, kullanılması, yayınlaması ve dağıtılması kesinlikle yasaktır. Bu yasağa uymayanlar hakkında Fikir ve Sanat Eserlerine İlişkin Mevzuat uyarınca yasal işlem yapılacaktır. Ürünün maddi ve manevi tüm telif hakları Sadık Toprak'a aittir.

Akıl hastalığı

- (2) Birinci fıkrada yazılı derecede olmamakla birlikte işlediği fiille ilgili olarak davranışlarını yönlendirme yeteneği **azalmış** olan kişiye, ağırlaştırılmış müebbet hapis cezası yerine yirmibeş yıl, müebbet hapis cezası yerine yirmi yıl hapis cezası verilir. Diğer hallerde verilecek ceza, altıda birden fazla olmamak üzere indirilebilir. Mahkûm olunan ceza, süresi aynı olmak koşuluyla, kısmen veya tamamen, akıl hastalarına özgü güvenlik tedbiri olarak da uygulanabilir.

Bu sunumda yer alan yazı, fotoğraf ve sair içeriklerin, bireysel kullanım dışında izin alınmadan kısmen ya da tamamen kopyalanması, çoğaltılması, kullanılması, yayınlaması ve dağıtılması kesinlikle yasaktır. Bu yasağa uymayanlar hakkında Fikir ve Sanat Eserlerine İlişkin Mevzuat uyarınca yasal işlem yapılacaktır. Ürünün maddi ve manevi tüm telif hakları Sadık Toprak'a aittir.

Sağır ve dilsizlik (+3)

- Madde 33- (1) Bu Kanunun, fiili işlediği sırada oniki yaşını doldurmamış olan çocuklara ilişkin hükümleri, onbeş yaşını doldurmamış olan sağır ve dilsizler hakkında; oniki yaşını doldurmuş olup da onbeş yaşını doldurmamış olanlara ilişkin hükümleri, onbeş yaşını doldurmuş olup da onsekiz yaşını doldurmamış olan sağır ve dilsizler hakkında; onbeş yaşını doldurmuş olup da onsekiz yaşını doldurmamış olanlara ilişkin hükümleri, onsekiz yaşını doldurmuş olup da yirmibir yaşını doldurmamış olan sağır ve dilsizler hakkında da uygulanır

Bu sunumda yer alan yazı, fotoğraf ve sair içeriklerin, bireysel kullanım dışında izin alınmadan kısmen ya da tamamen kopyalanması, çoğaltılması, kullanılması, yayınlaması ve dağıtılması kesinlikle yasaktır. Bu yasağa uymayanlar hakkında Fikir ve Sanat Eserlerine İlişkin Mevzuat uyarınca yasal işlem yapılacaktır. Ürünün maddi ve manevi tüm telif hakları Sadık Toprak'a aittir.

Geçici nedenler, alkol veya uyuşturucu madde etkisinde olma

Madde 34

- (1) Geçici bir nedenle ya da irade dışı alınan alkol veya uyuşturucu madde etkisiyle, işlediği fiilin hukuki anlam ve sonuçlarını algılayamayan veya bu fiille ilgili olarak davranışlarını yönlendirme yeteneği önemli derecede azalmış olan kişiye ceza verilmez.
- (2) İradî olarak alınan alkol veya uyuşturucu madde etkisinde suç işleyen kişi hakkında birinci fıkra hükmü uygulanmaz.

Bu sunumda yer alan yazı, fotoğraf ve sair içeriklerin, bireysel kullanım dışında izin alınmadan kısmen ya da tamamen kopyalanması, çoğaltılması, kullanılması, yayınlaması ve dağıtılması kesinlikle yasaktır. Bu yasağa uymayanlar hakkında Fikir ve Sanat Eserlerine İlişkin Mevzuat uyarınca yasal işlem yapılacaktır. Ürünün maddi ve manevi tüm telif hakları Sadık Toprak'a aittir.

Akıl hastalarına özgü güvenlik tedbirleri

Madde 57

(1) Fiili işlediği sırada akıl hastası olan kişi hakkında, koruma ve tedavi amaçlı olarak güvenlik tedbirine hükmedilir. Hakkında güvenlik tedbirine hükmedilen akıl hastaları, yüksek güvenlikli sağlık kurumlarında koruma ve tedavi altına alınırlar.

(2) Hakkında güvenlik tedbirine hükmedilmemiş olan akıl hastası, yerleştirildiği kurumun sağlık kurulunca düzenlenen raporda toplum açısından tehlikeliliğinin ortadan kalktığına veya önemli ölçüde azaldığına belirtilmesi üzerine mahkeme veya hakim kararıyla serbest bırakılabilir.

Türk Medeni Kanunu-B. Kısıtlama

Madde 405- **Akıl hastalığı veya akıl zayıflığı** sebebiyle işlerini göremeyen veya korunması ve bakımı için kendisine sürekli yardım gereken ya da başkalarının güvenliğini tehlikeye sokan her ergin kısıtlanır

Madde 406- **Savurganlığı, alkol veya uyuşturucu Madde bağımlılığı, kötü yaşama tarzı veya malvarlığını kötü yönetmesi** sebebiyle kendisini veya ailesini darlık veya yoksulluğa düşürme tehlikesine yol açan ve bu yüzden devamlı korunmaya ve bakıma muhtaç olan ya da başkalarının güvenliğini tehdit eden her ergin kısıtlanır.

Türk Medeni Kanunu – Evlenme 1

III. Akıl hastalığı

Madde 133- Akıl hastaları, evlenmelerinde tıbbî sakınca bulunmadığı resmi sağlık kurulu raporuyla anlaşılmadıkça evlenemezler.

Bu sunumda yer alan yazı, fotoğraf ve sair içeriklerin, bireysel kullanım dışında izin alınmadan kopyalanması, çoğaltılması, kullanılması, yayımlanması ve dağıtılması kesinlikle yasaktır. Bu yasağa uymayanlar hakkında Fikir ve Sanat Eserlerine İlgilin Mevzuatı uyarınca yasal işlem yapılacaktır. Ürünün maddi ve manevi tüm telif hakları Sadık Toprak'a aittir.

Türk Medeni Kanunu – Evlenme 2

Madde 145- Aşağıdaki hâllerde evlenme mutlak batıldır:

1. Eşlerden birinin evlenme sırasında evli bulunması,
2. Eşlerden birinin evlenme sırasında sürekli bir sebeple ayırt etme gücünden yoksun bulunması,
3. Eşlerden birinde evlenmeye engel olacak derecede akıl hastalığı bulunması,
4. Eşler arasında evlenmeye engel olacak derecede hısımlığın bulunması.

Türk Medeni Kanunu – Evlenme 3

- Akıl hastalığı
- Madde 165- Eşlerden biri akıl hastası olup da bu yüzden ortak hayat diğer eş için çekilmez hâle gelirse, hastalığın geçmesine olanak bulunmadığı resmi sağlık kurulu raporuyla tespit edilmek koşuluyla bu eş boşanma davası açabilir

Bu sunumda yer alan yazı, fotoğraf ve sair içeriklerin, bireysel kullanım dışında izin alınmadan kopyalanması, çoğaltılması, kullanılması, yayımlanması ve dağıtılması kesinlikle yasaktır. Bu yasağa uymayanlar hakkında Fikir ve Sanat Eserlerine İlgilin Mevzuatı uyarınca yasal işlem yapılacaktır. Ürünün maddi ve manevi tüm telif hakları Sadık Toprak'a aittir.

Travma ve psikiyatrik bulgular

Travma sonucu meydana gelebilecek ruhsal bozukluklar

- BTM ile giderilebilenler
  - Tanı kriterlerini doldurmayan geçici bozukluklar
- Algılama yeteneğinin bozulmasına neden olanlar
  - Tanı kriterlerini dolduran geçici bozukluklar
    - Ör: Uzun süren hafıza kaybı ve PTSD

Bu sunumda yer alan fotoğraflar ve sair içerikler, bireysel kullanım dışında izin alınmadan kopya ya da tamamen kopyalanması, çoğaltılması, kullanılması, yayınlaması ve dağıtılması kesinlikle yasaktır. Bu yasağa uymayanlar hakkında Fikir ve Sanat Eserlerine İlgili Mevzuat uyarınca yasal işlem yapılacaktır. Üçüncü maddi ve manevi tüm telif hakları Saklı. Toprak'a aittir.

Travma sonucu meydana gelebilecek ruhsal bozukluklar

- Duyulardan ve organlardan birinin işlevinin sürekli zayıflaması
  - Kalıcı MSS bozuklukları (Kalıcı postkonküzyonel sendrom)
  - Genel tıbbi duruma bağlı kişilik bozukluğu
- Duyulardan ve organlardan birinin işlevinin yitirilmesine veya iyileşme olanağı bulunmayan bir hastalık
  - Travmatik psikozlar
  - Demans
  - Kalıcı psikiyatrik sendrom ve bozukluklar

Akut stres bozukluğu

- Derealizasyon
- Depersonalizasyon
- Uyuşma/yabancılaşma
- Afallama
- Dissosiyatif amnezi

Bu sunumda yer alan fotoğraflar ve sair içerikler, bireysel kullanım dışında izin alınmadan kopya ya da tamamen kopyalanması, çoğaltılması, kullanılması, yayınlaması ve dağıtılması kesinlikle yasaktır. Bu yasağa uymayanlar hakkında Fikir ve Sanat Eserlerine İlgili Mevzuat uyarınca yasal işlem yapılacaktır. Üçüncü maddi ve manevi tüm telif hakları Saklı. Toprak'a aittir.

Travma sonrası stres bozukluğu

- Yeniden yaşantılanma belirtileri
  - Kabus
  - Flashback
- Kaçınma ve küntlük belirtileri
  - İlgisizlik
  - Yalnızlaşma
- Artmış uyarılabilirlik hali
  - Uyku bozukluğu
  - Dikkat eksikliği

Kaynaklar

- Birinci Basamakta Adli Tıp. Ed. Koc S ve Can M. Bölüm: Güncel Durumu ile Hukuki ve Tıbbi Apdan Otopsi Süreci. Sf 140-157. İstanbul Tıp Odası Yayınları, 2010. ISBN: 978-605-5887-33-1.
- Hinchliffe, J. (2011). Forensic odontology, part 5. Child abuse issues. *BDJ*, 210, 423-428.
- YEŞİL, Pinar, Sultan TAŞCI, and Gürsel ÖZTUNÇ. "Yaşlı istismarı ve ihmali." *Düzce Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Dergisi* 6.2 (2016): 128-134.
- Mahmut Ağrıoğlu, Sunay Yavuz, Yıldray Zeyneloğlu. *Adli Tıp Stajı Ders Notları*. Manisa 2005
- Mustafa Talip Şener, Çağrı Kara. Adli nitelikli ölümlerin belirlenmesi ve alınacak yolları. *Genel Tıp Derg* 2014;24(EK 2):58-63
- KÜÇÜK, Ahmet, and Mahmut Ali Karahan. "Beyin ölümü tamsi ve son değerlendirme." *Harran Üniversitesi Tıp Fakültesi Dergisi* 12.2 (2015): 328-331.
- *Clinical forensic medicine: a physician's guide / edited by Margaret M.Stark.*—2nd ed. Rev. ed. of: *A physician's guide to clinical forensic medicine*. c2000.
- www.forensicmed.co.uk
- <https://www.acilcalisanlari.com>
- Simoni, Francesco, Leonardo Ciccone, and Lorenzo Desinan. "Accidental death in a jack-knife position." *Forensic Science International: Reports* 1 (2019): 100048.
- Youma, V. et al. "Accidental hanging among children and adults: A report of two cases and review of the literature." *Egyptian Journal of Forensic Sciences* 6.3 (2016): 310-314.
- Akın, Merve. "Aile içi şiddet." *İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası* 71.1 (2013): 27-41.
- Kim, Eun Na, Jae-Yoon Shim, and Chong-Jai Kim. "Wharton Jelly Hair in a Case of Umbilical Cord Stricture and Fetal Death." *Journal of pathology and translational medicine* 53.2 (2019): 145.
- Ersoy, Nermin, Mideser ÖZCAN Şenes, and Rahime Aydın Er. "Acil tıp'ta aydınlatılmıy olanım." *Uludağ Tıp Dergisi* 36.1 (2010): 1-8.
- Jang, Eun Sil, and Sang-Han Lee. "Significance of Knife Tip Injuries as Hesitation Marks." *Korean Journal of Legal Medicine* 43.1 (2019): 7-15.